

У листопаді 2018 року споживча інфляція прискорилася до 10.0% р/р. У місячному вимірі ціни зросли на 1.4%.

Інфляція в річному вимірі у листопаді була близькою до прогнозу, опублікованого в ["Інфляційному звіті \(жовтень 2018\)"](#). Деяко вищі показники базової інфляції та темпів зростання адміністративно регульованих цін майже повністю компенсувалися нижчими темпами зростання цін на сирі продовольчі товари.

Базова інфляція у листопаді прискорилася – до 8.9% р/р. У місячному вимірі базовий ІСЦ зріс на 1.1%. Так збільшилися річні темпи зростання цін на послуги (до 14.8% р/р). Це відбулося через подальший тиск з боку зростання виробничих витрат, у тому числі на оплату праці, та з боку споживчого попиту. Зокрема, прискорилася зростання вартості послуг комплексного відпочинку, хімічного чищення, викладення керамічної плитки, лікарень, спортивних установ, перукарень, ритуальних послуг тощо.

Темпи зростання цін на продукти харчування з високим ступенем обробки залишилися незмінними (10.0% р/р). Прискорилася зростання цін на макаронні, кондитерські та борошняні вироби, що пов'язано з подорожчанням борошна та зростанням інших виробничих витрат. Натомість зростання цін на інші продовольчі товари уповільнилося – на м'ясні продукти (до 11.9% р/р), молочні продукти (до 10.5% р/р) та соняшникову олію, спреда та майонез під впливом зниження світових цін на харчові продукти та розширення пропозиції, у тому числі через очікуваний рекордний врожай соняшника.

Темпи зростання цін на непродовольчі товари незначно знизилися (до 4.4% р/р). Так нижчими темпами зростали ціни на побутову техніку (5.8% р/р), автомобілі (5.3% р/р), а ціни на телевізори навіть поглибили падіння (до 7.4% р/р). Стриманими темпами зростали ціни на одяг та взуття (2.1% р/р). Це пояснюється насамперед зміцненням обмінного курсу гривні протягом жовтня-листопада.

Зростання цін на сирі продукти харчування в листопаді прискорилося (до 2.4% р/р). У листопаді тривало прискорення зростання цін на овочі борщового набору (до 44.1% р/р). Зокрема на ціни вплинуло звуження пропозиції, що пояснюється несприятливою холодною погодою для зберігання овочів, а також слабким урожаєм овочів у Європі та окремих овочів вітчизняного виробництва (зокрема цибулі, темпи зростання цін на яку прискорилися до 137.5% р/р). Високими темпами зростали ціни на борошно (до

20.6% р/р), що пов'язано як зі зростанням цін на пшеницю, так і з обмеженими обсягами якісної сировини. Водночас стримувало зростання цін на сирі продукти харчування поглиблення падіння цін на фрукти (до 14.8% р/р), що передусім відбулося завдяки високим показникам урожаю яблук. Також порівняно з попереднім роком знизилися ціни на яйця (на 2.3% р/р) та уповільнилося зростання цін на молоко (до 9.1% р/р) на тлі відповідних тенденцій на зовнішніх ринках.

Темпи зростання адміністративно регульованих цін збільшилися (до 17.3% р/р). Так з 1 листопада Уряд підвищив тарифи на природний газ для населення – на 22.9%. Крім того, у листопаді було реалізовано перший етап підвищення тарифів на послуги місцевого телефонного зв'язку (на 7.5%, другий етап заплановано з [1 січня 2019 року](#)). До того ж вищими темпами, ніж у попередньому місяці, зростали ціни на алкогольні напої (10.4% р/р) і тютюнові вироби (23.4% р/р), а також вартість проїзду у автодорожньому транспорті (29.0% р/р).

Зниження світових цін на нафту та посилення курсу гривні сприяли **уповільненню зростання цін на паливо (до 19.0% р/р)**.

У листопаді 2018 року промислова інфляція залишилася практично на рівні попереднього місяця (16.5% р/р порівняно з 16.6% р/р у жовтні). У місячному вимірі ціни виробників зросли на 1.7%.

Уповільнилося зростання цін у добувній промисловості (до 13.7% р/р), зокрема у добуванні кам'яного вугілля та металевих руд (до 5.3% р/р та 4.6% р/р відповідно). Водночас темпи зростання цін у добуванні сирової нафти та природного газу збільшилися (до 28.9% р/р). Зокрема разом з підвищенням тарифів на природний газ для населення була **збільшена вартість реалізації газу** державними добувними підприємствами для НАК "Нафтогаз України".

Цей же фактор позначився на збільшенні темпів зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря (до 34.4% р/р). Крім того, вищими темпами зростали ціни у виробництві електроенергії, що відбулося як через зниження частки більш дешевої атомної енергії, так і суттєве прискорення зростання цін на електроенергію ГЕС на тлі ранніх морозів у листопаді.

Темпи зростання цін у більшості галузей переробної промисловості знижувалися на тлі відповідної динаміки на світових ринках. Так падіння світових цін на енергоносії

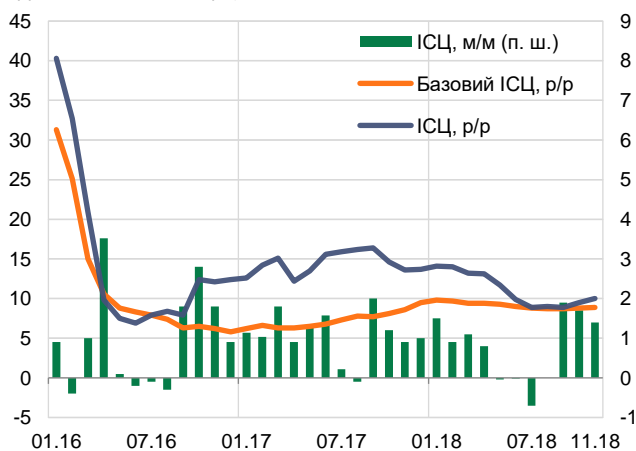
сприяло сповільненню зростання цін у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення (до 4.6% р/р) та продукції хімічної промисловості (до 9.3% р/р). У результаті зниження світових цін на сталь у річному вимірі уповільнилося зростання цін на вітчизняну продукцію металургійної промисловості (до 8.9% р/р)

Темпи зростання цін у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів також знизилися (до 8.6% р/р).

Це відображало насамперед зменшення темпів зростання цін у виробництві молочних та м'ясних продуктів (до 9.5% р/р та 4.6% р/р відповідно) завдяки нижчим цінам на сировину, а також падінню світових цін на ці продукти харчування. Посилилося падіння цін у виробництві цукру (до 14.6% р/р) на тлі невизначеності з експортом українського цукру до окремих країн у листопаді. Водночас вищими темпами зростали ціни у виробництві хліба та борошняних виробів (15.8% р/р) та напоїв (17.6% р/р).

У листопаді 2018 року споживча та базова інфляція прискорилися

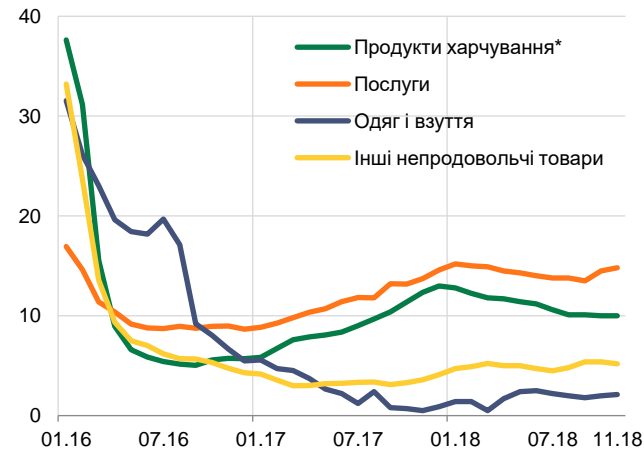
Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

Швидше зростання цін на послуги на тлі подальшого збільшення виробничих витрат і тиску з боку споживчого попиту зумовило вищу базову інфляцію

Основні компоненти БІСЦ, % р/р

*З високим ступенем оброблення.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Зростання небазової інфляції визначалося вищими темпами зростання адміністративно регульованих цін та цін на сирі продукти харчування

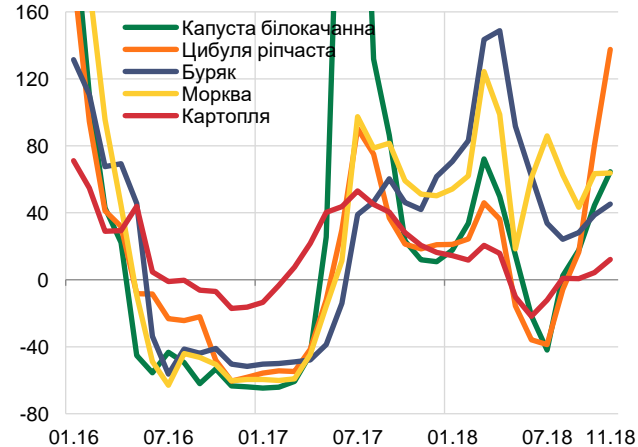
Основні компоненти небазового ІСЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Звуження пропозиції через несприятливі погодні умови та слабкий урожай овочів у Європі спричинили прискорення зростання цін на овочі

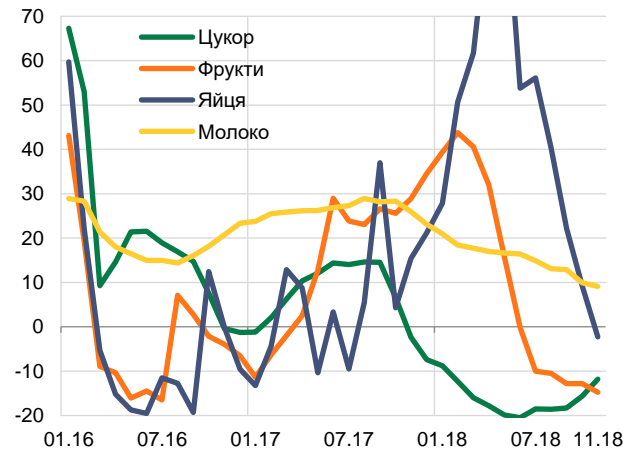
Ціни на овочі борщового набору, % р/р

Джерело: ДССУ.

Водночас тривало уповільнення зростання цін на інші сирі продукти харчування завдяки розширенню їх пропозиції

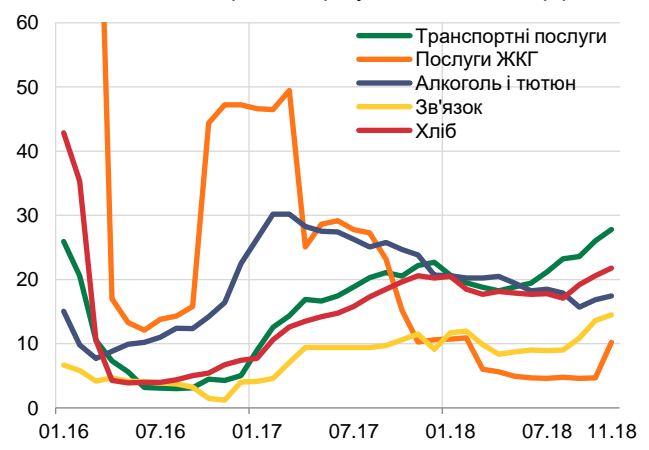
Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

На адміністративно регульованих цінах передусім позначилося підвищення цін на природний газ, хоча прискорилося зростання цін й за іншими компонентами

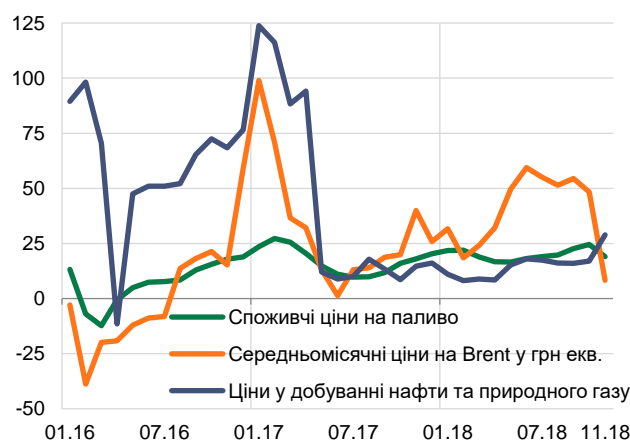
Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

Зростання цін на паливо уповільнилося завдяки зниженню світових цін на нафту та посиленню курсу гривні

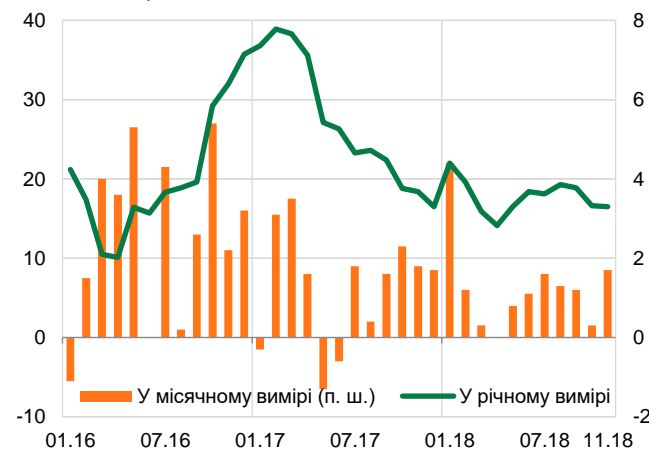
Індекси цін на паливо, %

Джерело: ДССУ, Thomson Reuters Datastream.

У листопаді 2018 року промислова інфляція в річному вимірі залишилася на рівні минулого місяця...

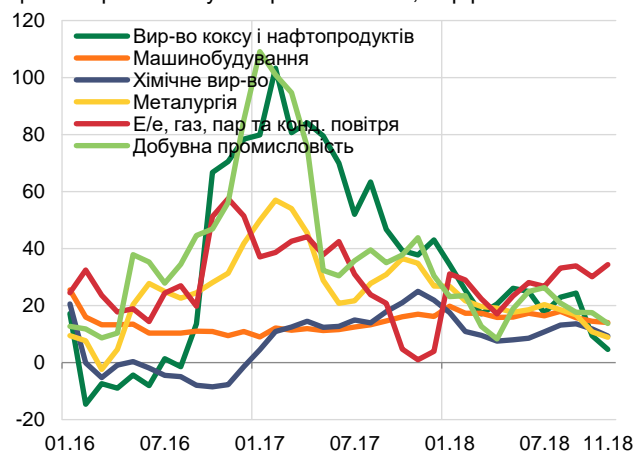
Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

... завдяки нижчим темпам зростання цін у більшості галузей добувної та переробної промисловості

Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

У харчовій промисловості уповільнилося зростання цін у виробництві м'ясних та молочних продуктів та поглибилися падіння цін у виробництві цукру

Ціни в підгалузях харчової промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Зміна цінних індексів ІСЦ та ІЦВ у 2016 – 2018 роках

	Частка ІСЦ для 2018 року, %	2016 рік	2017 рік	% р/р			Листопад 2018 року, % м/м
				вересень	2018 рік жовтень	листопад	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	12.4	13.7	8.9	9.5	10.0	1.4
Базова інфляція	58.9	5.8	9.5	8.7	8.8	8.9	1.1
Небазова інфляція*	41.1	17.5	19.4	8.9	9.8	10.9	1.8
сирі продукти	18.6	1.2	23.5	0.8	1.6	2.4	0.9
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.5	34.6	16.1	13.5	14.6	17.3	3.2
паливо	4.0	19.5	20.0	22.7	24.5	19.0	-1.3

Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)

Продукти харчування та безалкогольні напої	42.6	3.3	17.7	6.7	7.0	7.5	1.3
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.3	22.5	20.7	15.7	16.9	17.4	1.1
Одяг і взуття	5.6	5.5	0.9	1.8	2.0	2.1	-0.6
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	6.1	47.2	10.6	4.6	4.7	10.2	6.1
утримання будинків та прибудинкових територій	0.3	11.5	47.5	22.2	23.4	23.1	1.0
водопостачання	0.2	42.1	20.2	12.7	15.7	17.9	2.1
гаряча вода	0.2	82.9	0.9	1.0	0.9	2.3	1.7
природний газ	1.7	42.0	1.2	0.0	0.0	22.9	22.9
центральне опалення	1.1	89.3	3.8	3.8	4.0	3.8	2.3
електроенергія	1.0	60.0	28.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Транспорт	11.8	11.4	16.7	17.7	18.5	16.8	0.5
Зв'язок	3.1	4.0	9.1	10.9	13.6	14.5	1.7
Освіта	1.5	13.7	14.9	13.3	13.2	13.3	0.1

Окремі компоненти ІЦВ

	Частка ІЦВ для 2018 року, %**	2016 рік	2017 рік	% р/р			Листопад 2018 року, % м/м
				вересень	2018 рік жовтень	листопад	
Індекс цін виробників	100.0	35.7	16.5	18.9	16.6	16.5	1.7
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14.7	85.1	30.4	17.7	17.5	13.7	5.3
Добування кам'яного вугілля	2.5	40.4	47.8	15.6	14.6	5.3	-0.1
Добування сирої нафти і природного газу	5.1	76.5	16.1	16.0	17.0	28.9	13.8
Добування металевих руд	6.0	107.2	29.3	17.5	17.0	4.6	2.1
Переробна промисловість	65.7	22.6	18.5	13.5	11.3	9.8	-0.3
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.2	16.2	12.5	9.2	9.6	8.6	0.2
Вир-во коксу та продуктів нафтоперероблення	3.9	61.7	43.0	22.4	9.5	4.6	-2.7
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.8	-1.4	21.9	13.6	11.8	9.3	0.0
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	8.5	11.0	12.1	14.2	14.1	0.7
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.1	9.5	12.5	12.6	13.0	13.1	0.8
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	18.4	41.8	26.9	16.8	10.8	8.9	-1.0
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.8	11.4	17.9	19.5	19.0	18.1	0.0
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19.6	51.5	4.0	33.9	30.1	34.4	4.1

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ, уточнені дані. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ за рахунок застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2017 рік.

Список скорочень:

ІСЦ – індекс споживчих цін

ІЦВ – індекс цін виробників

ДССУ – Державна служба статистики України

ЖКГ – житлово-комунальне господарство

ГЕС – гідроелектростанція

вир-во – виробництво

е/е – електроенергія

р/р – у річному вимірі, до відповідного місяця/періоду попереднього року

м/м – до попереднього місяця, у місячному вимірі

п. ш. – права шкала